Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Erhverv og Råstoffer
Ministry of Business and Mineral Resources

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Skriftlige spørgsmål til Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer fra Erhvervs- og Råstofudvalget i forbindelse med 2. behandling af pkt. 213 om forslag til Inatsisartutlov om kommerciel anvendelse af is og vand

09-11-2026
Sagsnr. 2025 - 6231

P. O. box 1601
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

- **Spørgsmål 1**

Giver bestemmelsen i lovforslagets § 11 mulighed for, at et selskab, som er 100 % ejet og kontrolleret af reelle ejere uden for Grønland, kan opnå tilladelse til kommerciel udnyttelse af Grønlands is og vand?

Ifølge lovforslagets § 11, kan en tilladelse efter loven meddeles til et aktie- eller anpartsselskab, som er registreret i CVR-registreret med hjemsted i Grønland. Et selskab, som er 100 % ejet og kontrolleret af ejere uden for Grønland kan således opnå tilladelse til kommerciel udnyttelse af Grønlands is og vand.

- **Spørgsmål 2**

Har Naalakkersuisut undersøgt mulighederne for at indføre en lovfæstet fortrinsstilling for Inuit Kalaallit ved tildeling af tilladelser?

Naalakkersuisut har i dette lovforslag ikke undersøgt mulighederne for at indføre en lovfæstet fortrinsstilling for Inuit Kalaallit ved tildeling af tilladelser.

- **Spørgsmål 3**

Hvordan vil Naalakkersuisut sikre, at et eventuelt krav om lokalt ejerskab også indebærer reel beslutningskompetence og økonomisk indflydelse, og ikke kan omgås gennem indirekte ejerskab, stråmandskonstruktioner eller efterfølgende ændringer i ejerforholdene?

Lovforslagets § 11 indeholder et krav om, at en tilladelse kun kan meddeles til et aktie- eller anpartsselskab, som er registreret i CVR-registret med hjemsted i Grønland. Der er således ikke krav om, at den reelle beslutningskompetence og økonomiske indflydelse skal være forankret i Grønland. Dermed er der heller

ikke behov for sikring af, at ordningen omgås f.s.v.a. indirekte ejerskab eller stråmandskonstruktioner.

I forhold til senere ændringer i ejerforholdene bemærkes, at det er et krav, at en rettighedshaver opfylder kravene til selskabsform og hjemsted i hele tilladelsesperioden, jf. forslagets § 14, stk. 1.

- **Spørgsmål 4**

Hvad er den konkrete begrundelse for, at eksporttilladelser efter § 10, stk. 3, skal fornyes efter ansøgning ved udgangen af hvert kalenderår? Hvilke hensyn kan efter Naalakkersuisuts vurdering ikke varetages gennem den årlige indberetningspligt og myndighedernes eksisterende tilsyns- og kontrolbeføjelser?

Der ønskes særligt oplyst, hvordan bestemmelsen forventes at påvirke mindre virksomheder og iværksættere.

Efter den nugældende eksportordning er der ingen nærmere regulering af eksporttilladelser, herunder certificering, kvalitetskontrol eller andre kontrolforanstaltninger, der kan være relevante i en international handelskontekst.

I praksis har dette skabt udfordringer, idet rettighedshavere efterspørger særskilte eksporttilladelser, som kan fremvises til udenlandske myndigheder i aftagerlandene. Samtidig er der behov for at sikre, at eksport ikke sker på bekostning af Grønlands økonomiske og samfundsmæssige interesser, forsyningssikkerhed eller bæredygtighed.

Forslaget indebærer, at en eksporttilladelse kun kan meddeles, hvis det skønnes foreneligt med Grønlands økonomiske og samfundsmæssige interesser, herunder forsyningssikkerheden. Naalakkersuisut får samtidig mulighed for at fastsætte særlige vilkår og restriktioner, herunder forbud mod eksport i særlige tilfælde, til f.eks. sanktionerede lande eller personer.

Formålet med en årlig fornyelse er navnlig at sikre, at eksporttilladelser til enhver tid afspejler de aktuelle forhold, og at eksporttilladelsen samtidig kan anerkendes som gyldig dokumentation ved fremvisning i aftagerlande. Samtidig sikres det, at eksporten ikke foregår på basis af forældede oplysninger.

Baggrunden for, at eksporttilladelser efter § 10, stk. 3, skal fornyes efter ansøgning ved udgangen af hvert kalenderår er således, at kravet om årlig

fornyelse sikrer, at oplysningerne i tilladelserne løbende ajourføres, herunder i forhold til eksportens omfang, formål og miljømæssige forhold.
Ved at pålægge rettighedshaver at forny eksporttilladelsen én gang om året, ligger ansvaret for korrekte og tidssvarende oplysninger om projekter også hos rettighedshaver frem for myndighederne.

- **Spørgsmål 5**

Vil Naalakkersuisut være indstillet på at ændre § 10, stk. 3, således, at eksporttilladelser som udgangspunkt kan meddeles for flere år eller følge udnyttelsestilladelsens gyldighedsperiode samtidig med at myndighederne bevarer mulighed for kontrol, ændring og tilbagekaldelse ved manglende overholdelse af vilkår?

Såfremt Inatsisartut udtrykker et ønske herom, vil Naalakkersuisut vil være indstillet på at ændre § 10, stk. 3.

- **Spørgsmål 6**

§ 1, stk. 4 undtager vand, som forsyningsselskaber råder over som overskudskapacitet, fra lovens anvendelsesområde. Kan Naalakkersuisut bekræfte, at bestemmelsen indebærer, at offentligt ejede forsyningsselskaber som Nukissiorfiit fortsat vil kunne indgå kommercielle aftaler om salg af overskudsvand, blot under anden lovgivning?

Ja, forsyningsselskaber som Nukissiorfiit vil fortsat kunne indgå kommercielle aftaler om salg af overskudsvand.

- **Spørgsmål 7**

Har Naalakkersuisut overvejet en model, hvor offentligt ejede forsyningsselskaber alene varetager deres primære forsyningsopgaver, mens kommerciel udnyttelse af is og vand overlades til private virksomheder? Naalakkersuisut bedes redegøre for, hvilke fordele og ulemper en sådan model vil have for konkurrencen, private erhvervsdrivende, forsyningssikkerheden og samfundsøkonomien.

Efter forslagets § 1, stk. 4, finder loven ikke anvendelse på vand, som vandforsyningsselskaber råder over som overskudskapacitet. Ovenstående spørgsmål falder således uden for den foreslåede lovs anvendelsesområde.

- **Spørgsmål 8**

Hvordan vil Naalakkersuisut sikre, at Nukissiorfiits offentligt finansierede infrastruktur, personale og øvrige ressourcer ikke anvendes til at konkurrere med private virksomheder på vilkår, som disse ikke har mulighed for at opnå?

Naalakkersuisut bedes herunder redegøre for, om der gælder krav om regnskabsmæssig adskillelse, omkostningsægte priser og forbud mod krydssubsidiering mellem offentlig vandforsyning og kommercielle aktiviteter.

Efter forslagets § 1, stk. 4, finder loven ikke anvendelse i forhold til vand, som vandforsyningsselskaber råder over som overskudskapacitet. Ovenstående spørgsmål falder således udenfor den foreslåede lovs anvendelsesområde.

- **Spørgsmål 9**

Naalakkersuisut bedes redegøre for, hvilken retlig betydning det får, for eksisterende tilladelser om overskudsvand ved lovens ikrafttræden, herunder hvis en særskilt regulering endnu ikke er vedtaget.

Bestemmelsen i den nugældende § 8, stk. 2, angiver, at en udnyttelsestilladelse meddelt efter forslagets § 8, stk. 1, kun giver ret til udnyttelse af vand, hvis rettighedshaveren har indgået og i praksis opfylder en aftale med en offentlig forsyningsvirksomhed om køb af overskudsvand fra forsyningsvirksomheden.

Det er en forudsætning for retten til at udnytte vand efter den nugældende § 8, stk. 1, at udnyttelsen sker på grundlag af og i overensstemmelse med aftalen med den offentlige forsyningsvirksomhed.

En rettighedshaver skal således overholde vilkårene i henhold til den aftale, der er indgået med det pågældende forsyningsselskab.

Ansøgninger om kommerciel udnyttelsestilladelse af vand til et selskab, der har indgået en aftale om køb af overskudsvand fra en offentligforsyningsvirksomhed, som er indgivet, men ikke færdigbehandlet, forud for forslagets ikrafttræden efter stk. 1, viderebehandles således efter nugældende lov om kommerciel udnyttelse af is og vand.

For så vidt angår den retlige betydning for eksisterende tilladelser om udnyttelse af overskudsvand gælder dermed, at såfremt vilkår fastsat i aftalen mellem selskab og forsyningsvirksomhed fortsat overholdes, er tilladelserne fortsat gyldige og påvirkes ikke af denne lovs ikrafttræden.

- **Spørgsmål 10**

Hvornår forventer Naalakkersuisut, at en eventuel særskilt regulering af vandforsyningsselskabers overskudskapacitet vil foreligge?

Departementet for Erhverv og Råstoffer forventer, at et forslag til en særskilt regulering af vandforsyningsselskabers overskudskapacitet vil foreligge til forårssamlingen 2027.

- **Spørgsmål 11**

Vil Naalakkersuisut samtidig redegøre for, hvordan det sikres, at den offentlige vandforsyning og forsyningssikkerheden altid prioriteres frem for kommercielle aftaler?

Det fremgår af den nugældende § 7, stk. 1, at forsyning af vand til lokale forbrugere har prioritet forud for rettighedshavere med tilladelse til udnyttelse.

Dette princip er videreført i lovforslagets § 1, stk. 4, hvoraf det fremgår, at loven ikke finder anvendelse på is og vand til vandforsyning. Det fremgår af bemærkningerne, at bestemmelsen i § 1, stk. 4, præciserer, at is og vand, som forsyningsselskaber råder over med henblik på offentlig forsyning, ikke er omfattet af loven.

Det fremgår desuden af bemærkningerne, at f.eks. eksporttilladelser kun kan meddeles, såfremt det ikke sker på bekostnings af Grønlands økonomiske og samfundsmæssige interesser, herunder forsyningssikkerheden.

Således har den offentlige vandforsyning og forsyningssikkerhed forrang, og vil altid prioriteres over kommercielle aftaler.

- **Spørgsmål 12**

Vil Naalakkersuisut redegøre for baggrunden for de ændringer, der er foretaget i lovforslaget om kommerciel anvendelse af is og vand fra det tidligere forslag FM2026/19 til det nuværende EM2026/213?

Naalakkersuisut bedes herunder oplyse, hvilke konkrete juridiske, administrative eller politiske hensyn der har begrundet ændringerne, og om de er foretaget på baggrund af høringssvar, juridiske vurderinger eller andre forhold.

Særligt ønskes en redegørelse for, hvorfor den tidligere bestemmelse om voldgift i § 47 er udgået eller ændret, og hvilke retlige og praktiske konsekvenser dette har for rettighedshavere, investorer og mulighederne for tvistløsning.

Ændringerne fra det tidligere forslag i FM2026/19 til det nuværende EM2026/213 består i det væsentligste af en højere grad af implementering af miljø- og naturmæssige aspekter. Det tydeliggøres i en række bestemmelser, at udnyttelsestilladelser skal anvendes under hensyntagen til miljø og natur, bl.a. § 1, stk. 2, hvor der er indsat en formålsbestemmelse. Der er ydermere indsat en bestemmelse om, at der skal foretages en naturkonsekvensvurdering i henhold til Landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse § 41.

Ændringerne i § 47 angår § 47, stk. 3, som er ændret af forståelsesmæssige hensyn.
Derudover er § 47, stk. 4 udgået. Bestemmelsen i § 47, stk. 4 fastsatte en frist på ét år for indbringelse af en tvist vedrørende en afgørelse om forhold i en tilladelse efter nugældende lov til voldgiftsretten. Departementet finder, at eftersom Naalakkersuisut altid vil være part i en sag om en tilladelse efter loven bør der være offentlighed om tvister og rettens afgørelser. De fleste tvister om forhold i en tilladelse vil i omhandle forvaltningsretlige spørgsmål, som ikke skal behandles af en voldgiftsret.

- **Spørgsmål 13**

Hvordan og på hvilke vilkår har den grønlandske offentlighed og iværksættere adgang til vandkvalitetsmålinger mv. udarbejdet af GEUS?

GEUS' vandkvalitetsmålinger mv. kan nu findes på Business in Greenland-hjemmesiden ved først at klikke på overskriften *Eksport af Is og Vand* og dernæst *Tildelte Licenser.*

- **Spørgsmål 14**

Hvilke støttemuligheder er der for lokale virksomheder og iværksættere, der ønsker at udnytte de muligheder, som landets is- og vandpotentiale udgør?

Lokale virksomheder og iværksættere, der ønsker at udnytte de muligheder, som Grønlands is- og vandpotentiale udgør, har mulighed for at søge støtte og vejledning gennem Nalik Ventures. Denne mulighed gælder også for virksomheder og iværksættere i øvrigt efter de gældende ordninger.

Nalik Ventures tilbyder forskellige former for økonomisk støtte, bl.a. produktudviklingsstøtte og lån.

Produktudviklingsstøtte har til formål at give ansøgeren mulighed for at starte projekter op i sin virksomhed, ved hjælp af økonomisk støtte. Produktudviklingsstøtten kan maksimalt udgøre 50% af de dokumenterede udgifter, og maksimalt 300.000 kr. pr. projekt, og kan bruges til anskaffelse af f.eks. redskaber og maskiner.

Nalik Ventures kan også yde lån, herunder mikrolån. Mikrolån er et iværksætterlån, der udbydes til små iværksættere, der er under opstart. Formålet med et mikrolån er, at lette adgangen til finansiering. Et mikrolån kan ydes på mellem 20.000 kr. og 100.000 kr.

Slutteligt yder Nalik Ventures flere forskellige typer rådgivning, herunder sparring med konsulenter om f.eks. kontaktpersoner i forskellige brancher, budgettering mv.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Erhverv og Råstoffer
Ministry of Business and Mineral Resources